

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Místní akční skupiny ve vnitřní periferii Čech: percepce úspěšnosti a její analýza

Autor práce: Bc. Marie Ambrozková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cílem práce bylo zjištění faktorů, které ovlivňují podobu a fungování MAS a definování popisu úspěšné MAS z pohledu zástupců místních akčních skupin (zaměstnanci/manažeři/manažerky) z vnitřních periferií. Stanovený cíl vnímám vzhledem k dosavadnímu stavu poznání jako originální a vhodně doplňující dosavadní výzkumy.

Autorka stanovené cíle naplnila, nicméně vnímám, že téma/cíl práce „zastiňuje“ její geografický aspekt - vnitřní periférie. Ten z hlediska obsahu práce vnímám jako spíše okrajový, tj. geografie (vnitřní periférie) do práce tolik nepromlouvá. Z tohoto pohledu se vymyká kapitola 4.4.3 Geografické charakteristiky území, která je na geografii postavena. Samozřejmě, problematiku MAS chápu jako regionálně-rozvojové téma, které je úzce spojeno s geografii. „Opomenutí užšího propojení tématu k vnitřním perifériím“ je viditelné např. v případě diskuze; Práce tak působí dojmem, že MAS ve vnitřní periferii jsou „pouze“ prostorovou arénou zkoumanému tématu bez hlubší snahy porozumět vlivu „specifičnosti“ území. Jinými slovy, pokud by autorka výzkum prezentovala obecně jako výzkum úspěšnosti MAS v ČR, kvalita práce by se nikterak nesnížila a práce by takto zcela obstála. Proto velmi kvituji některá zjištění a úvahy, které snahy autorky o propojení tématu se specifiky vnitřních periferií jasně ukazují: např. *„na základě šetření vznikl předpoklad, že v jiných typech území, kde nechybí služby v takové míře, má MAS menší možnosti v rozšiřování své agendy, což má dopad na síťování aktérů v území, paletu jejich aktivit a následný chybějící synergický efekt. Tento předpoklad by bylo ale třeba ještě ověřit v porovnání s MAS z jiných typů regionů.“*

Kapitola věnovaná týmu MAS (4.3) je svým pojetím spíše „mimo geografii“, má blíže k managementu a problematice lidských zdrojů.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Autorka pracuje s literaturou velmi kvalitně. Souhlasím s tvrzením, že v kontextu Česka a Slovenska nevíme o žádných výzkumech, které by se na MAS ve vnitřních perifériích zaměřovaly. Toto tvrzení by bylo možné vztáhnout i na Evropské území. Pokud takové výzkumy jsou, spíše rozebírají dopady implementace metody na rozvinuté/periferní území. Oceňuji kvalitní teoretické ukotvení definice „úspěšné MAS“ a zpracování přílohy č. 6. Zde vidím přidanou hodnotu zpracované teorie.

Diskuze zachycených výsledků s publikovanou literaturou sice stojí na dostatečném počtu zdrojů, ale svým charakterem je spíš souhrnem či závěrem, než-li konfrontací poznatků provedeného výzkumu a dosavadního poznání.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Metody výzkumu byly kvalitativního charakteru a zahrnovaly polostrukturované rozhovory se zástupci šesti aktivních MAS z vnitřní periferie Čech. Autorka se věnovala pohledu zaměstnanců MAS, ale již nevěnovala pozornost výkonovému tělesu MAS (nejčastěji programový výbor zastupovaný předsedou). Nejsou tito partneři MAS také součástí týmu? (kapitola 4.3). Jakou roli tedy v MAS podle autorky hrají? V kapitole 4.4.1 se tomuto tématu alespoň částečně věnuje. Přesto mám pocit, že je přítomen pouze jeden pohled ze strany týmu k členům/partnerům MAS. Autorka by měla zvážit skutečnost, že to právě mohou být partneři MAS, kteří rozhodují – tj. budují tým MAS.

Využité metody výzkumu považuji za vhodně nastavené, jejich popis v příslušné části práce je kvalitní. Drobnou výtku mám k části, kde autorka vysvětluje, na základě jakých kritérií si z 21 MAS autorka vybrala právě těch 6 hodnocených. V metodách je postup uveden, nicméně z pohledu čtenáře by bylo žádoucí jej doplnit, aby byl jasný.

Autorka uvádí, že „*Poslední MAS byla tímto zajímavým zpestřením výzkumného vzorku a dala možnost nahlédnout do týmu, který funguje odlišně od běžného modelu*“ (s. 35), ale nepřehlédl jsem, co je tím myšleno.

Oceňuji, že si autorka uvědomuje, skutečnost, že do výzkumu byly zařazeny MAS, které jsou aktivní nad rámec základní dotační náplně, a tak je logické, že právě v tomto směru se jejich názory na úspěšnou MAS potkávají. Kolegové z MAS naplňující „pouze základní/dotační tvář“ by patrně měli na úspěšnost MAS jiný názor. Výsledky práce jsou tímto výběrem MAS velmi ovlivněny.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Interpretaci výsledků práce, strukturu a provázanost analýzy považuji za velmi kvalitní. Z výsledků vyplývá, že podle zástupců MAS leží úspěšnost v síťování aktérů v území, známosti MAS, znalosti potřeb území a v akceschopném cílení na tyto potřeby. Autorka přichází s celou řadou zjištění, které zdařile doplňují dosavadní výzkumy činnosti MAS a pro čtenáře zabývající se touto problematikou odkrývá řadu atraktivních skutečností a potvrzuje obecně přijímaná fakta.

Velmi oceňuji systematické zpracování grafických prvků práce (*Tabulka 3: Faktory území působící na činnost MAS a Tabulka 4: Vnější faktory působící na činnost MAS a Obrázek 6: Faktory ovlivňující činnost MAS*), které jsou atraktivními analytickými prvky práce a jejich zdařilá interpretace přispívá k dobrému pochopení výzkumného tématu. K jejímu hlubšímu pochopení by ale bylo zapotřebí detailnějšího komentáře v metodách práce. Některé odrážky v tabulkách je žádoucí přeformulovat.

Autorka v interpretacích vhodně využívá přímé citace komunikačních partnerů, které mají silnou vypovídací hodnotu jako např. „*Jestli když do toho území přijedu a zeptám se starosty nebo neziskovky, co ta jejich MAS, tak s jakou se potáží? To je pro mě taky indikátor úspěšnosti.*“

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

V závěrech práce čtenář najde odpovědi na výzkumné otázky; závěrečná kapitola představuje zdařilé uzavření práce, v němž autorka vyzdvihuje klíčová zjištění a zasazuje je do širšího kontextu. Klíčové poznatky z výzkumu zahrnují popis týmu úspěšné MAS a přehled faktorů, které činnost MAS

ovlivňují. Souhlasím s autorkou, že zaměření na činnost MAS ve vnitřní periferii může být užitečné pro MAS v těchto oblastech při práci v jejich specifickém kontextu. Domnívám se však, že v tomto ohledu měla jít autorka více do hloubky a výzkum měl být cíleněji zaměřen.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: **výborná** / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: **výborná** / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Z hlediska formálních náležitostí je práce velmi kvalitní, svědčí o svědomitém přístupu autorky k jejímu vypracování. Po stránce stylistické mám pouze drobné připomínky:

- Využití některých výrazů převzatými z textů zahraničních odborníků není vhodné – např. ožívování MAS.
- Kapitulu 2.3.2 Vybrané místní akční skupiny bych nezahrnoval do obecných východisek výzkumu.
- Některé části práce/výrazy jsou na pomezí odborného textu, např. „*O to více fascinující jsou výzkumy na toto téma zaměřené. Díky své práci jsem měla možnost zatím pouze pozvednout oponu celé problematice a až nyní vidím pestrou škálu témat, která by stála za zkoumání.*“
- Přečíslování kapitol znamenající špatně uvedená čísla kapitol v textu na s. 63.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosu práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Vzhledem k tématu jsem se na oponenturu práce velmi těšil, neboť se z mého pohledu jedná o velmi atraktivní a ambiciózní téma odkrývající pohled na úspěšnost MAS ze strany zúčastněných tedy, manažerů MAS a dále vzhled k faktorům ovlivňující činnost MAS. Práce má očekávání naplnila, a považuju ji za velmi kvalitní. V práci vidím rozšíření poznání a přínos pro dané téma endogenního rozvoje, implementace CLLD/LEADER a fungování MAS. Autorka vhodně propojila teoretické zázemí s vlastním výzkumem.

Souhlasím s tvrzením autorky, že výsledky práce přispívají k hlubšímu pochopení problematiky úspěšnosti místních akčních skupin. Práce doporučuje MAS zaměřením se na oblasti, které byly respondenty označeny jako klíčové pro úspěšnost, a na podobu týmu MAS. Doporučení pro další výzkumy zahrnují mimo jiné analýzu činnosti MAS ve vnitřní periferii, vliv chybějících služeb na úspěšnost MAS, nebo zkoumání efektů dotačních programů na činnost MAS.

Oceňoval jsem autorčinu „angažovanost“ v tématu a motivaci; jak sama uvedla, „k metodě chová sympatie a „úspěšné“ místní akční skupiny obdivuje“. Sympatizuji se zjištěním, že v průběhu sběru dat bylo navíc zjištěno, že nelze mluvit o ovlivňování úspěšnosti různými faktory, ale že faktory v některých případech ovlivňují spíše činnost MAS. Vnímám to také tak, že v určitých situacích nelze totiž uvažovat o úspěšnějším nebo méně úspěšném stavu, ale pouze o rozdílném zaměření MAS,

nebo rozdílných potřebách území.

Jako limit práce vidím tu skutečnost, že vnímání úspěšnosti bylo hodnoceno těmi MAS, které mají více funkcí/tváří a tudíž je u nich větší pravděpodobnost naplňování „přidané hodnoty činnosti MAS“ (v porovnání s MAS, které plní „pouze“ administrativní a dotační roli). Autorka si toto uvědomuje. Za další limit považuji výše diskutované (ne)zaměření na vnitřní periferii. Toto je však vázané k cílům práce a nikterak to nesnižuje hodnotu zachycených výsledků.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- Jedna otázka je výše v posudku – týká se role předsedy/programového výboru v MAS.
- Hodnocení úspěšnosti MAS je mnohdy realizováno ze strany národních autorit (většinou Ministerstva či instituce EU). Proč jsou tato hodnocení často vnímána MAS jako „problematická a riziková“?
- Mohla by se autorka zamyslet nad tím, zda by jí představené výsledky mohly vypadat jinak, pokud by byl výzkum aplikován na MAS v jiném typu venkovského prostoru (např. moravský venkov či mezi MAS působící na venkově uvnitř metropolitních oblastí)?

Datum: 24.5.2024

Autor posudku: Ondřej Konečný

Podpis: